

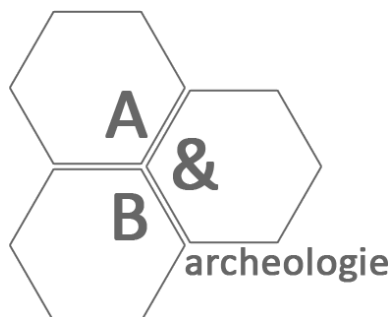
2022.085

Nota Kortrijk Potterijstraat 8-10-12

Programma van Maatregelen

Bert ACKE, Maarten BRACKE, Paulien FONTEYN en Gwendy WYNS

18-7-2022

1. Gemotiveerd advies

Deze nota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen aan de Potterijstraat 8-10-12 te Kortrijk (provincie West-Vlaanderen), gelegen binnen een archeologische zone, waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 300m² of meer bedraagt en de bodemingrepen 100m² of meer bedragen, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. Deze archeologienota werd opgemaakt onder supervisie van een erkend archeoloog en werd in akte genomen door het Agentschap Onroerend Erfgoed. De archeologienota¹ bestond enkel uit een bureauonderzoek. In het programma van maatregelen was opgenomen dat een proefputtenonderzoek diende uitgevoerd te worden in uitgesteld traject. In deze nota, opgemaakt onder supervisie van een erkend archeoloog, worden de resultaten van dit proefputtenonderzoek beschreven.

Het puttenplan zoals opgenomen in de bureaustudie voorzag in de aanleg van 4 werkputten, verdeeld over de twee advieszones. Het vooropgestelde puttenplan werd ietwat aangepast naar de terreinomstandigheden. In het zuidelijke deel van het plangebied werd daarnaast slechts één proefput uitgevoerd gezien deze zone geheel onderkelderd en tot op grote diepte verstoord bleek te zijn. De advieszone was in totaal ca. 400m² groot. Hiervan werd 22m² (5,5%) onderzocht door middel van proefputten. Dit was voldoende om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden en een correcte inschatting te maken van het archeologisch potentieel van het plangebied.

Het plangebied bevindt zich buiten de 15de-eeuwse stadsomwalling van Kortrijk en lijkt op de 16de en 17de-eeuwse kaarten in gebruik als achtererf van de woningen langsheen de Sint-Jansstraat en de Voorstraat. De Potterijstraat wordt in het begin van de 18de eeuw aangelegd als verbinding tussen deze beide straten. Vermoedelijk wordt het terrein in de loop van de 18de eeuw bebouwd. In de tweede helft van de 19de en 20ste eeuw was er langsheen de Potterijstraat een grote brouwerij aanwezig. De bestaande loodsen en onderliggende kelders gaan terug op deze brouwerij.

In de noordelijke advieszone werden twee opeenvolgende archeologische niveaus geattesteerd. Het eerste vlakniveau komt overeen met de postmiddeleeuwse bewoningsfase en bevindt zich op ca. 70 à 100cm onder het huidige maaiveldniveau. Binnen dit vlak werd in werkput 1 een muur en in werkput 2 waterput met afvoergoot herkend. De structuren kunnen gedateerd worden tussen de 16de en de 18de eeuw. Een tweede vlakniveau situeert zich ter hoogte van de C-horizont, die in werkput 1 werd aangetroffen op een diepte van ca. 160cm onder het maaiveldniveau. Binnen dit vlak werd een kuil met verbrande leem en houtskool aangesneden. Op basis van het aangetroffen aardewerk kan het spoor in de 14de tot 16de eeuw geplaatst worden.

In het zuidelijke deel van de advieszone werden geen archeologische sporen aangetroffen. De volledige zone wordt immers ingenomen door kelders die het archeologisch erfgoed vergraven hebben. In deze zone worden geen archeologische sporen meer verwacht.

¹ Acke, Bracke 2018; Acke, Bracke, Van Quaethem 2018.

Hoewel archeologische sporen aanwezig zijn in de noordelijke advieszone, is een verder archeologisch onderzoek quasi onmogelijk omwille van stabiliteits- en veiligheidsoverwegingen. Zo dient een buffer aangehouden te worden naar de aangrenzende bebouwing, waardoor een onderzoekbare zone van minder dan 100m² overblijft op het eerste vlakniveau. Gezien om veiligheidsredenen getrapt verdiept dient te worden naar een tweede vlakniveau, wordt deze oppervlakte nog kleiner. Het ruimtelijk inzicht dat verkregen zal worden bij een verdere opgraving is dan ook beperkt. Daarnaast gelden machinale beperkingen, waardoor enkel gegraven kan worden met een graafmachine van minder dan 3 ton en is er onvoldoende ruimte voor de stockage van de uitgegraven grond. Er kan besloten worden dat de kenniswinst reeds bereikt werd tijdens het proefputtenonderzoek. Dit onderzoek toonde aan dat er inderdaad archeologische sporen bewaard zijn onder de recente puin- en ophogingspakketten en dat er sprake is van twee archeologische niveaus die een relatief gunstige bewaring kennen. De niveaus bevinden zich op ca. 70 à 100cm (vlak 1) en 160cm (vlak 2) onder het huidige maaiveldniveau. Deze informatie kan interessant zijn voor toekomstig onderzoek in de historische stadskern van Kortrijk. Bijkomend kan het oudste archeologische niveau in situ behouden blijven gezien de maximale verstoringsdiepte ca. 130cm bedraagt, terwijl het archeologisch vlak zich nog ca. 30cm dieper bevindt. Er dient aldus **geen verder archeologisch onderzoek** uitgevoerd te worden op het terrein.

Het vondstensemble wordt tijdelijke bewaard bij Acke & Bracke bv. en wordt na afronding van het project overgedragen aan de initiatiefnemer.

Er dient dus geen programma van maatregelen voor verder archeologisch vooronderzoek opgesteld te worden. Wel wordt gewezen op de wettelijke verplichting om bij het onverwacht aantreffen van archeologisch sporen/vondsten tijdens de werken, dit te melden aan Onroerend Erfgoed².

² Zie artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en artikel 5.1. van het Onroerenderfgoedbesluit.